

μενοήσατο. Όπως δὲ τύχη τούτου, τίνος ἦν χρεία; Ἐδει νὰ καταθράψῃ τὴν κοσμικὴν ἔξουσίαν τοῦ Πάπα· οὕτως ἐδόκει τῷ Ὁρσίνη, ὑπὸ τῆς ἰδέας δὲ ταύτης παρορμηθεὶς εἰς συνωμοσίαν την, κατεδικάσθη τῷ 1845 ὑπὸ τῆς Παπικῆς Κυβερνήσεως. Αμνηστευθέντι, ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ νὰ ὅμοδη ὅτι οὐδὲν τοῦ λοιποῦ θέλει ἐπιχειρήσει κατὰ τῆς ἔξουσίας τοῦ Πάπα· ὅτι δήποτε δὲ καὶ ἐν ἐφεύθη περὶ αὐτοῦ, ἐκεῖνος δὲν ἦτο ὁ δυνάμενος νὰ παραβιάσῃ τὸν δρόμον του. Έγκαταλείπει τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος μὲ τὸν σκοπὸν πάντοτε νὰ συνωμοτήσῃ, ἀλλὰ ἐν Τοσκάνῃ κατὰ τῶν Αὐστριακῶν. Μετ' οὐ πολὺ ἔξερράγησαν τὰ τοῦ 1848 γεγονότα. Δὲν ἔχω νὰ ἔξηγηθῶ ἐνταῦθα περὶ τῶν συμβάντων ἐκείνων, μήτε νὰ ἐπαναλάβω τὴν ἀφήγησιν τῆς (Γαλλικῆς) ἐκστρατείας εἰς Ρώμην, οὕτω διαφόρως κριθείστης καὶ φίλος λαβὴν εἰς συζητήσεις ζωηροτάτας, εἰς ἐπεισόδια θλιβεστάτα. Αρκοῦμαι μόνον νὰ διμολογήσω τὴν κατάστασιν τῶν νομάτων. Ή προκή: Ὅξις τοῦ Λαμαρτίνου εἶχε διεγείρει τὴν ποίη τῆς ἀνεξαρτησίας ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ή Ἐλπὶς ἐκείνη εἶχε εμπεισθῆ ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ πολλῶν ἐξ ἐκείνων, οἵτινες σήμερον ὄλως ἀδιέρορον γλῶσσαν τηροῦσιν. Ή Αὐστρία περίτρομος πρέστελλε τὴν σημαίαν τῆς ὅπισθεν τοῦ ποταμοῦ Ταλιαμέντου· Γαλλία ὄλοκληρος ἐπεκρότει εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν ταύτην. Ουδὲνται ἡσαν αἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἥμέτεραι ὑποσχέσεις· Παπικὴ κυβέρνησις ἀνετράπη· ὁ Ὁρσίνης ἐδόξαζε πάντοτε τὰ αὐτά, ἀλλὰ δὲν παρεβίασε τὸν δρόμον αὐτοῦ καὶ δὲν δύναται τις νὰ πατηγορήσῃ αὐτὸν ὅτι συνώμοσε τότε πρὸς ἀνατροπὴν τῆς σουσίας τοῦ Πάπα. Εἰσέρχεται εἰς τὴν Συντακτικὴν συνεσιν, ἀλλὰ διὰ τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας· πῶς δὲ ἔξηλθε; Ἡ γένοιτο, κύριοι ἔνορκοι, νὰ ἀφήσω νὰ διαφύγωσι τῶν χειρῶν μου λόγοι πικροὶ ἢ ἀσύνετοι· ἀλλὰ δύναται τις νὰ μὴ ὅτι ἡ συνέλευσις ἐκείνη, προϊὸν τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας καὶ οἱ ἥμέτεροι τότε θεσμοὶ ἀνετράπη ὑπὸ τῆς Εὐρώπης· τις δὲ αὐτὴν διεσκόρπισε; τῆς Γαλλίας τὸ πυροβόλον. Τί δὲ τότε νὰ πράξῃ ὑπὸ τῆς Βίξ; ἔξωθισμένος ἐντὸς ἴ-